

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
МАРІУПОЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА
ГО «ФОНД РОЗВИТКУ МАРІУПОЛЯ»
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ (EIDV), Словацька Республіка
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ З РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕС-ОСВІТИ
АСОЦІАЦІЯ СПРИЯННЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ «SPACETIME»
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ ТА ГУМАНІТАРИСТИКИ (WSEH), Республіка Польща
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СТРАТЕГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДЕРЖАВНОГО ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

**Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції
(Маріуполь, 9–10 жовтня 2019 р.)**

Маріуполь • Кривий Ріг
Видавець Роман Козлов
2019

УДК 338(082)
ББК 35.05я4
С83

Редакційна колегія:

Голова – *Марова С. Ф.*, д.держ.упр., професор, голова оргкомітету, ректор
Донецького державного університету управління;

Заступник голови – *Балуєва О. В.*, д.е.н., професор, заступник голови оргкомітету,
проректор з наукової роботи Донецького державного університету управління

Члени ради:

Токарева В. І., д.держ.упр., професор, проректор з науково-педагогічної роботи
Донецького державного університету управління;

Смирнова І. М., д.пед.н., доцент, заступник директора з науково-педагогічної роботи
Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія»;

Солоха Д. В., д.е.н., професор, декан факультету економіки Донецького державного
університету управління;

Дятлова В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності Донецького державного
університету управління;

Черниш О. І., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри менеджменту виробничої та
невиробничої сфери Донецького державного університету управління;

Маслов І. З., к.т.н., доцент, механік І-го розряду, завідувач кафедри судових
енергетичних установок і систем Дунайського інституту Національного університету
«Одеська морська академія»;

Тарасенко Д. Л., к.держ.упр., доцент, декан факультету права і соціального
управління Донецького державного університету управління;

Калініна І. В., к.ю.н., доцент, завідувач кафедри спеціально-правових дисциплін
Донецького державного університету управління;

Никифоренко Н. О., к.і.н., доцент, завідувач кафедри соціології управління
Донецького державного університету управління;

Хороших В. В., к.держ.упр., доцент, завідувач кафедри маркетингу Донецького
державного університету управління.

Затверджено до друку рішенням Вченої ради Донецького державного університету
управління від 26.09.2019 р. № 1.

С83 Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку :
Матеріали ІІІ міжнародної науково-практичної конференції (м. Маріуполь,
9–10 жовтня 2019 р.). – Маріуполь ; Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2019. – 405 с.
ISBN 978-617-7643-51-6

В збірнику представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку». Наведено
погляди представників органів державної та місцевої влади, наукової спільноти та
практиків щодо проблем формування стратегічного потенціалу державного та
територіального розвитку та пошуку шляхів їх вирішення. Матеріали будуть
корисними для науковців, практиків, керівників підприємств, викладачів вищої
школи, аспірантів, студентів.

УДК 338(082)

Шановні учасники і гості конференції!

Формування нових стратегічних пріоритетів державного та територіального розвитку є, безумовно, актуальним питанням для України, особливо враховуючи такий дестабілізуючий фактор, як втрата контролю над частиною своєї території. Проте в умовах євроінтеграційного курсу країни, на прикладі успішного закордонного досвіду, за умов багатосторонньої підтримки та сприяння, а також залученості широкого кола зацікавлених сторін, існує великий потенціал для реформування та удосконалення.

Щорічне проведення Міжнародної науково-практичної конференції в ДонДУУ демонструє усталеність спрямованості на конструктивний діалог між органами державної та місцевої влади, науковою спільнотою та практиками щодо проблем формування стратегічного потенціалу державного та територіального розвитку та пошуку шляхів їх вирішення.

Виховання у майбутніх фахівців самостійності, творчого мислення та відповідальності є основним завданням закладів вищої освіти України та світу. Важливою передумовою вдосконалення цих якостей була і залишається наука, яка не може розвиватись без обміну досвідом між різними науковими школами, без апробації та впровадження результатів досліджень.

Так, конструктивний діалог між представниками наукової еліти, влади, бізнесу, некомерційних організацій на базі Донецького державного університету управління в рамках проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку» має створити синергетичний ефект від співробітництва та вивести науковців і практиків на новий рівень світогляду та результативності як основної категорії виміру змін в сфері економіки та публічного адміністрування, а також довіри – в соціальній сфері.

Щиро бажаю всім учасникам конференції плідної співпраці, результативності та нарощення соціального й інтелектуального капіталів, перспектив розвитку наукової думки!

МАРОВА С.Ф.,

доктор наук з державного управління, професор,
ректор Донецького державного університету управління

СЕКЦІЯ 1
СТАЛИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

МАРОВА С.Ф. Потенціал регіону – системоутворююча складова сталого розвитку соціально-економічних систем в умовах трансформації системи державного управління України	16
ТОКАРЕВА В.І. Формування концептуальних засад ефективного управління соціально-економічними системами	18
БАЛУЄВА О.В., КУМАЧОВА А.С. Проблема розбудови екологічного оподаткування в контексті «зеленої» економіки.....	20
СОЛОХА Д.В. Визначення економічних аспектів інноваційного потенціалу регіонального рівня	22
ХАЛЕЦЬКА А.А. Сталий розвиток і срібна економіка в умовах демографічних змін: національний, регіональний та глобальний рівень	25
СНЕСHEL А., ВАІРАК А. Corporate Social Responsibility as the Part of Environmental Protection.....	27
БАЛДЖИ М.Д. Концептуальні засади розвитку інклюзивної економіки	29
ЛЯШОК Я.О., ПОПОВА О.Ю. Забезпечення сталості розвитку на засадах оцінювання «втраченого» валового внутрішнього продукту	31
ЗАБЛОДСЬКА І.В. Спеціалізація та співробітництво об'єднаних територіальних громад на сході України	33
ІЛЛЯШЕНКО С.М. Екологічний туризм в контексті забезпечення сталого розвитку регіонів: проблеми і перспективи.....	34
ІОНІН Є.Є. Стратегічні орієнтири бізнесу в умовах глобалізаційних процесів.....	36
ШИПУЛІНА Ю.С. Інноваційна культура суспільства, її роль і значення у забезпеченні інноваційного розвитку держави	38
КЕНДЮХОВ О.В. Taxkin: стратегічний інструмент стрімкого економічного зростання	40
SHEVCHENKO O.O. Genesis of the Modern Model of Functioning of Global Economy	42

КНЯЗЄВА Т.В. Закономірність зовнішньоекономічних орієнтирів процесу транснаціоналізації	44
ZHAROVA L.V. Urban Sustainable Development through Activation Self-Managing Teams in Public Administration	47
ТОЛПЕЖНИКОВ Р.О., БАЛАШОВ М.І. Теоретичні та методологічні основи управління економічною безпекою підприємства	48
САВЧЕНКО М.В. Моделювання обсягів кредитування України міжнародними організаціями	50
ОРЛОВА Н.С. Сталий стратегічний розвиток територіальних громад в Україні	53
ГОРОШКОВА Л.А., ХЛОБИСТОВ Є.В. Потенціал сталого розвитку об'єднаних територіальних громад Запорізької області.....	55
ДИХА М.В. Сталий розвиток України в глобалізаційному вимірі	57
КАСЬЯНОВА Н.В. Цифрова глобалізація економіки	60
HOROSHKOVA L., KHLOBYSTOV IE., VOLKOV V. Kaizen Technologies in Natural and Economic Systems	62
КАЛЬЯНОВ А.В. Заходи з розвитку глобалізованої економіки Українського суспільства.....	64
САС Н.М. Інструменти інноваційного розвитку освітньої установи.....	66
ЧЕЧЕЛЬ А.О., ЗЕЛІНСЬКА М.І., БАЙРАК А.О. Корупція як один з індикаторів статусу weakstate для України.....	68
ZOS-KIOR M. Quality Management as a Factor of Sustainable Development	70
СТАЦУК О.В., БОРИСЮК О.В. Тенденції житлового будівництва в Україні.....	71
ШТУЛЕР І.Ю. Інституційні концепти становлення та функціонування економічних систем	73
НОГА І.М. Фінансова інклюзія та її вплив на соціально-економічний розвиток країни	74
СИВОЛАП Л.А. Особливості зовнішньоекономічної діяльності сучасних підприємств в умовах європейської інтеграції	76

ТАРАСЕНКО О.В. Критерії ефективності інституцій в економічній теорії.....	78
СУЗДАЛЄВА О.С., ФЕДОСОВА В.І. Державні антиінфляційні заходи та їх ефективність в сучасних умовах	80
ТАРАСЕНКО О.Ю., КОЛЕСНИКОВ А.О. Капіталізація банків як фактор забезпечення стабільності банківської системи	83
ТКАЧЕНКО О.Г., ТИЩЕНКО А.А. Тенденції та перспективи розвитку світової торгівлі	84
СЕМКОВА Л.В. Економічна безпека України в умовах глобалізації та євроінтеграції	87
TOLPEZHNIKOVA T. Ecomarketing as Basis of Strategic Development of Modern Industrial Enterprise	89
ЖИТАР М.О. Інституційний аспект розвитку фінансової архітектури економіки.....	92
ТАРАНИЧ А.В. Інформаційне суспільство як стратегічний потенціал державного розвитку України	94
ЛЯШОВ Д.О. Управління економічною безпекою регіону в системі багаторівневого врядування	96
АДАМОВ Д.В., БОГДЯЖ Є.Р. Перспективи стратегічного планування сталого розвитку в європейських країнах	99
МАРИНА А.С. Оцінка розвитку аудиторських послуг в Україні	101
ТАРАСЕНКО Д.Л., ШВАЙКОВ Д.М. Трудова міграція проблеми та шляхи їх вирішення	104
АХНОВСЬКА І.О. Роль відкритої освіти у забезпеченні сталого стратегічного розвитку економіки в умовах глобалізаційних змін	106
ОСИПЕНКО С.О. Децентралізація влади: переваги та недоліки сучасного етапу реалізації реформи	109
ОВЄЧКІНА О.А. Досвід реформування соціалістичної моделі економіки і власності для України: політико-економічний аналіз	111
КОГУТ І.А. Державний фонд регіонального розвитку: проблеми та перспективи використання коштів фонду	113

РОМАНУХА О.М. Тенденції розвитку культурно-пізнавального туризму в Україні в умовах глобалізаційних змін.....	114
БЄЛЯКОВА О.В., МИНАЄВА А.А. Мотиваційна програма стимулювання діяльності робітників підприємства.....	117
ПЕНЕЗ О.В., УМАНСЬКА О.М. Сталий розвиток економіки України в умовах глобалізації	119
ГАПОЧКА Ю.П. Вплив глобалізації на фактори економічного росту	121
ВАСИЛЕВИЧ В.Ю. Особливості менеджменту юридичної служби	123
РОМАНЧЕНКО Т.Т. Аналіз природного руху населення за регіонами України.....	125
ВОЛОШИН О. С. Поводження з твердими побутовими відходами як важливий елемент забезпечення сталого розвитку економіки.....	128
ПОПОВ Є. М. Сучасні пріоритети розвитку коксохімічної промисловості України.....	131
ГРЕБЕНЮК Б.О. Форми прояву корупції у сучасному суспільстві	132
БРАТЧИКОВА Т.І. Перспективи вищої освіти на етапі дігіталізації економіки	134
HORIUNOVA K. Sustainable Development of Tourism	136

СЕКЦІЯ 2

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

ТОКАРЕВА В.І, ВОРОНОВА М.Ю. Електронний документообіг в органах місцевого самоврядування в контексті реалізації державної політики електронного урядування (досвід впровадження у Маріупольській міській раді).....	139
КЛИМЕНКО Н.І. Місце загальної теорії судової експертології в системі юридичних наук	141
БАХАНОВ К.О. Медіадидактичні аспекти використання мейнстрим медіа у викладанні правознавчих дисциплін.....	143
КАЛІНІНА І.В., ВЕНЖЕГА К.О. Соціально-правові підстави встановлення кримінальної відповідальності за порушення права на захист	145

ГРИГОР'ЄВА В.В. Роль місцевого референдуму у розвитку громадянського суспільства в Україні.....	147
КУЛЕШОВ О.О. Шляхи вдосконалення виконавчих органів міських територіальних громад.....	150
СТРЕЛЬНИК О.Л. Дисципліна і законність в державному управлінні.....	152
УШАКОВА Ж.С. Механізми реалізації політичних програм засобами державного управління.....	153
КРУГЛОВ О.М. Окремі проблеми здійснення прав власника на надра органами державної влади та місцевого самоврядування.....	155
ГРИГОР'ЄВА В.В., ГРИШКО С.В. Щодо форм участі громадян у розробці стратегічного планування місцевого розвитку.....	157
КАМЕНСЬКИЙ Д.В. Охорона відносин ринкової економіки в Україні засобами кримінального права: виклики та перспективи	161
КАЛІНІНА І.В., ГЕЛЕЦЬКА Т. Сутність пробації як суспільно-правового інституту.....	163
СКАЧКОВА Т.Ю., НОСУЛЕНКО О.І. Засади неприпустимості зловживання процесуальними правами.....	165
ЄРОШКІН М.В. Особливості доказування у кримінальних провадженнях про насильницьке зникнення шляхом проведення слідчих (розшукових) дій.....	167
КУЛЕШОВА Е.М. Історичні аспекти місцевого самоврядування в Україні	169
ЦИКЛАУРІ О.Б., КОЛЬЦОВА М.В. Сучасний стан правового регулювання медіації в Україні в умовах євроінтеграції.....	171
ІВАНОВА О.Л. Трансформації в політичній системі суспільства в умовах гібридної війни.....	173
ВЕРИТЕЛЬНИК С.М. Реформа місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою.....	175
ФЕДОРОВА А.М. Структура суб'єктів публічної влади у процесі формування безпечного середовища для життєдіяльності населення	180
БАЗАЄВА М.В. Удосконалення нормативно-правової бази державної гендерної політики в Україні.....	182

МАГОМЕДОВА О.А. Проблеми трансформації місцевих органів влади і місцевого самоврядування в умовах реформування.....	185
РЕТІВОВ О.О., ІСАЄВА А.В., МАЗЕНКОВА П.О. Правове забезпечення реалізації державної регіональної політики в Україні	188
ТИМОЩЕНКО Є.С. Шляхи інституціоналізації управлінської діяльності виконавчих органів.....	190
КОССЕ Я.В. Проблема розмежування правового статусу експерта та спеціаліста в цивільному судочинстві	192
ВОЛОШИНА Т.В. Реформа у сфері інтелектуальної власності: сучасний стан	194
МОТУЗЕНКО О.С. Перспективи української євроінтеграції	197
АЛЛІК Ю.М. Окремі засади змісту доказів у цивільному процесі	199
ГОЛУБЕНКО Л.О. Відповідальність держав-членів за порушення правових норм та індивідуальних приписів Європейського союзу	201
КІКОТЬ Р.В. Актуальні питання запобігання корупції у середовищі державних службовців	204
ЄМЕЛЬЯНОВА Р.Р. Певні особливості правового захисту виборчих прав громадян.....	206
ЛЮБАЧ Н.А. Шляхи вдосконалення законодавчої регламентації класифікації злочинів	210

Секція 3

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЕРЖАВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВІЙНИ: СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

ТОКАРЕВА В.І., ЧАПЛИГІНА В.В. Способи залучення громадян до планування та прийняття рішень в ОТГ	213
ЧУПРИНА О.О. Залучення неурядових організацій до процесів формування міграційної політики.....	215
ОВЧАРЕНКО Р.В. Реформа децентралізації у 2014-2018 роках: чи відчули українці зміни?	218
ЗАХАРОВА О.В. Проблематика впливу воєнного конфлікту в Україні на вищу освіту	219

ЖУКОВ С.А. Децентралізація управління в Україні: територіальний і фінансово-економічний напрямки розвитку.....	221
МОЛОДЦОВ О.В. Рівні інституціонально-ідеологічного забезпечення розвитку держави.....	224
НИКИФОРЕНКО Н.О. Паспорт громади як інструмент розвитку ОТГ: методичні та практичні аспекти використання	226
ЛУКОВЕНКО І.Г. Релігійний фактор в контексті сучасних та майбутніх реалій Донеччини	228
ОГНЄВА А.В. Проблема бідності та можливості її вирішення	231
НИКИФОРЕНКО А.Р. Міграції як ресурс розвитку.....	233
РЕБРО О.В. Соціально-гуманітарний вимір розвитку публічного простору сучасного міста	235
ЧАПЛИК М.М. Корупція в Україні – сучасні тенденції в умовах війни	238
ЦЕВЕЛЬОВ О. Шляхи державного реагування на загрози національній безпеці України у сфері захисту та охорони державного кордону в умовах воєнного конфлікту всередині держави, підтримуваного ззовні	240

Секція 4

ЄВРОПЕЙСЬКА ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ВЕКТОР ГЕОПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

ДЯТЛОВА В.В. Єдиний митний кодекс ЄС: особливості наднаціональних процедур	243
УДОВИЧЕНКО К.А. Політика забезпечення економічного зростання за умов досягнення рівноваги	245
ДЯТЛОВА Ю.В. Кредитування малого та середнього бізнесу: досвід країн ЄС	248
МАЛІЧ Л.А., ШКУРАТ М.Є. Перспективи розвитку співробітництва між Україною і ЄС	251
НИКОЛАСВА В.І. Реформування соціальної сфери і соціальної роботи в контексті системних трансформацій в країнах східної Європи.....	253
ОРЄХОВ В.В. Євроінтеграційні процеси в Україні як чинник удосконалення правової системи.....	255

МАЛІМОН В.І. Соціогуманітарна безпека України в умовах євроінтеграції	257
ДЕМЧЕНКО І.В. Переваги та ризики європейської інтеграції України	260
ПОЛОЖЕНЦЕВА К.В. Євроінтеграційні процеси у зовнішньоекономічній діяльності України	262
МАРТИНЮК В.Л. Невійськові аспекти співробітництва України з НАТО	264

Секція 5
ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

ЧЕРНИШ О.І., ГУРЕНКО С.А. Застосування індикаторів при оцінюванні та моніторингу реалізації проектів	268
ЯСИНСЬКА Н.А. Сучасні передумови моделювання фінансових результатів бізнес-процесів	270
ЧЕРНИШ О.І. Формування державної політики у сферах галузевого управління.....	272
ЯСИНСЬКА Н.А., СКРИПНІК О.А. Значення соціального захисту населення під час розбудови ринкової економіки	274
СЕНЧЕНКО М.І., КОМАР Ю.М., КАВА О.В. Формування концептуальної десяткової моделі управління процесом створення повноцінної навчальної книги.....	276
ЧЕЧЕЛЬ А.О., ПОПЛАВСЬКА Н.В. Збільшення соціальної відповідальності підприємств, як особливість розвитку сучасного бізнес-середовища.....	279
ГОНЧАР В.В., КАЛІНІН О.В. Маркетингові аспекти забезпечення інвестиційної привабливості регіонів.....	281
МАКАРЕНКО М.В., ЗАДЕРЕЙ А.Є. Практика міжнародного управління людськими ресурсами в морських портах	283
TANCHYK O., HORYAEVA O. Trends Reshaping Personnel Management in Modern World.....	286
ПИНДА Ю.В. Впровадження новітніх технологій будівельними підприємствами у контексті сталого розвитку	288

ПЕРЕВОЗОВА І.В., МІЗЕРАК А.Б. Маркетингова розвідка як ефективний інструмент бізнес-діяльності	291
АДАМОВ Д.В., ЮХНЕНКО М.А. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства та її облік	293
ЧЕРНИШОВ О.Ю. Формування інноваційно-освітніх кластерів в системі регіонального розвитку	295
ЛЯШКО І.І. Вплив сучасних технологій на стратегічний розвиток фірми та його бізнес-середовище	298
СРЕМЕНКО О.М. Особливості прийняття обґрунтованих управлінських рішень підприємств в умовах нестабільної економічної ситуації	299
ВАЩЕНКО В.В., ЛОСКУТОВА А.Д. Управління персоналом команди на підприємстві	301
ЛИСИЙ А.О. Роль і значення процесів взаємовідносин та взаємодії з громадськістю в системі державного управління.....	303
ЮХНЕНКО М.А., АСЛАНОВА Д.Д. Особливості розвитку фінансового ринку України	305
ДРАГОМІРОВА Є. С., ВАСИЛЬЄВА Г.В. Переваги та обмеження використання факторингу в Україні	307
ВОВК С.М., ГРІДІНА І.Є. Основні проблеми початкового етапу розробки системи управління якістю	309
ДРАГОМІРОВА Є.С., НИКОЛАЄВА Д.С. Створення системи соціального туризму в Україні на сучасному етапі	311
ВОВК С.М., СИВОНЕНКО Н.В. Організаційно-правові форми діяльності амбулаторії сімейного лікаря	313
МАРИНА А.С., РАЙХЕРТ Р.Е. Сучасна система управління ризиками комерційного банку (за матеріалами АТ «Ощадбанк»).....	317
ВАЩЕНКО В.В., ДУДКЕВИЧ Є.І. Перспективи розвитку цифрової економіки в Україні	319
ЧЕРНИШОВ О.Ю., ЗАХАРОВ Д.О. Редизайн сайту як необхідність просування бізнесу	321

ГРИЩЕНКО О.Ф., ІЛЛЯШЕНКО Н.С. Місце та роль портфельного аналізу для виявлення стратегічних напрямків розвитку промислових підприємств	323
РУБЦОВА Н.М. Особливості розвитку HR-менеджменту в страхових компаніях України	325
ЧЕРНИШОВ О.Ю., ДУДКЕВИЧ Н.С. Основні компоненти просування продукції у соціальних мережах	327
СЕРКУТАН Т.В. Маркетинг біотехнологій: специфіка та проблеми	329
ШЛАПАК Н.С. Реалізація принципів екологічного менеджменту в практиці підприємств	330
КОТЛЯР Л.І. Прокрастинація як наслідок нездатності до вольової поведінки державних службовців	331
КРАВЧЕНКО О.В. Шляхи удосконалення функціонування системи державного управління	333
БЕРЕЖНА Л.Г., НАСІБОВ Р.З. Взаємодія бізнесу та вищої професійної освіти	335
ВОВК Т.В. Економіка держави як основний чинник формування системи охорони здоров'я країни	337
БЕРЕЖНА Л.Г., ВОРОБІЙОВА Д.А. Особливості та перспективи розвитку сучасного менеджменту в бізнес-середовищі	338
ВОВК Т.В., ТЕРТИШНИК С.І. Особливості та перспективи розвитку сучасного менеджменту вторинної ланки медичної допомоги в Донецькій області в умовах реформування медичної галузі та проведення ООС	340
ПЕТРИК І.В. Роль та особливості інноваційної інфраструктури	343
БУРКО А.Г. Нові підходи до системи інформаційного менеджменту	345
ЛИСИЙ Є.О. Методи оцінки ефективності та результативності органів державного управління	347
ЮЗЬКОВА О.І. Дослідження комплексного механізму інноваційного лідерства в бізнесі та в органах державної влади	349
ГАШУТІНА О.Е. Формування стратегії управління ризиками на підприємстві	351

ХОРОШИХ В.В., КЛЕЦЬКА К.Г. Використання механізмів державного управління у сфері розвитку бренду територій 354

Секція 6

РОЗВИТОК ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМ

БІЛОВОДСЬКА О.А. Транспортний потенціал регіональних ринків збуту України 356

МАКАРЕНКО М.В. Тенденції розвитку торговельного судноплавства 359

МАЙОРОВА І.М. Напрями інноваційної діяльності морських портів України 361

КОРНІЛОВА О.В., ГРИЩУК О.А. Круїзний туризм та перспективи його розвитку 364

ПІРОН-ВОРОБІЙОВА Н.Б. «Нуль відходів при нульовому рівні викидів»: європейська стратегія на морському транспорті 365

ГУРЕНКО А.В., ХАБРАТ А.В. Аналіз та тенденції розвитку Маріупольського торговельного порту 367

ЛЕЩЕВ В.О., НАЙДЬОНОВ А.І. Моделювання різних типів пружин датчика частоти обертання дизеля при перехідних процесах та вплив на токсичні компоненти ВГ 369

ТАРАСЕНКО Т.В., ДІМОГЛОВА О.В. Сучасний стан професійної підготовки та основні вимоги до майбутніх суднових механіків 371

СМИРНОВА І.М., МАСЛОВ І.З., МАЗУР Т.М. Виконання вимог Регламенту Європейського Парламенту і Ради Європейського Союзу з утилізації суден 374

MASLOV I.Z., TYRONE-VOROBIEVA N.B., DANYLYAN A.G. Electric Arcasa New Scientific Approach in the Purification of Exhaust Gases of Marine Engines 377

КОВАЛЕНКО С.І. Стратегічний менеджмент розвитку Чорноморського євро регіону на основі кластерної моделі 378

БИКОВЕЦЬ Н.П. Проблеми та перспективи розвитку Придунав'я 382

ДАНИЛЕНКО О.Б. Етапи формування готовності майбутніх судноводіїв до професійної діяльності 383

КОРОТЧЕНКОВ Н.П. Развитие новых информационных технологий в судовождении	385
ЯРМАКИ А.Х. Анализ термодинамических параметров и их функциональная зависимость	386
МАКСИМОВ С.Б. Сучасні тенденції стратегічного управління транспортних підприємств морегосподарського комплексу	389
ОЧЕРЕДЬКО О.О., РАТУШНА А.А. Развитие морского транспорта в условиях евроинтеграции государственных транспортных систем	391
ЛШПЕНКОВ І.В. Використання сучасних технологій і палив в сучасних дизелях при захисті навколишнього середовища	393
ВЕРТИНСЬКИЙ В.Й. Глибоководний судновий хід «Дунай-Чорне море». Реалії та перспективи.....	395
КРАМАРЕНКО В.В. Аналіз світових практик організації портової діяльності	397
МУСОРИНА М.О., ГАЙДАРЖІ А.І. Використання міжнародних конвенцій та стандартів в процесі навчання майбутніх фахівців управління судновими технічними системами і комплексами.....	399
БАРСЬКИЙ І.М. Пріоритети розвитку морських торговельних портів в сучасних умовах	401
ДЕЛІ І.І. Перспективи впливу 3D технологій на розвитку морської галузі	403

встановлення та зміну їх меж; також впорядкування містобудівної діяльності, зокрема – можливості ОТГ розпоряджатися землями, які перебувають за межами населених пунктів; вдосконалення процедури затвердження перспективних планів формування територіальних громад і надання права затверджувати їх виключно Кабінету Міністрів України, а не обласним радам. Перешкоди ж внутрішнього характеру пов'язані в основному з браком у ОТГ фінансових ресурсів (за даними аналізу фінансових показників діяльності ОТГ за 9 місяців 2018 року, три з чотирьох функціонуючих ОТГ були дотаційними, тобто отримували базову дотацію з держбюджету), браком кваліфікованих кадрів, неофіційною зайнятістю жителів, їх низькою активністю у житті громади, недостатньою реформованістю освітнього сектору та сектору охорони здоров'я тощо [1].

Попри позитивну динаміку, темпи добровільного об'єднання громад на сьогодні не відповідають плановим показникам не в останню чергу через спротив процесам створення ОТГ з боку мешканців громад, викликаний побоюванням перспектив закриття бюджетних установ та підприємств; концентрації коштів в центрі громади при занепаді периферії; недовірою до перспективи незворотності реформи; конфліктом місцевих політичних еліт [2].

Важливим чинником просування реформи децентралізації на сьогодні, на нашу думку, є підвищення рівня поінформованості українців про перебіг реформи, поширення історій успіху ОТГ, зокрема щодо розбудови інфраструктури та залучення інвестицій. На новому етапі реформи децентралізації акцент має робитись на формуванні фінансової спроможності громад та пошуку ефективних шляхів її забезпечення.

Список використаних джерел:

1. Децентралізація: коротко про головне. URL: <http://cost.ua/news/698-detsentralizatsiya-korotko-pro-holovne>
2. Децентралізація влади: як зберегти успішність в умовах нових викликів? Аналітична доповідь / Я. Жаліло, Г. Макаров, Г. Даниляк, А. Руденко, В. Романова, І. Павленко, О. Шевченко. Київ, 2018. URL: <http://old2.niss.gov.ua/public/File/Dopovid%20Decentralization.pdf>
3. Децентралізація та реформа місцевого самоврядування: результати четвертої хвилі соціологічного дослідження: аналітичний звіт. URL: http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2019/03/Соціологічнедослідженнящододецентралізації_Україна_.pdf

УДК 130.123.4:37(477)

ПРОБЛЕМАТИКА ВПЛИВУ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ В УКРАЇНІ НА ВИЩУ ОСВІТУ

ЗАХАРОВА О.В.,

доктор економічних наук, професор,
Черкаський державний технологічний університет

Внаслідок конфлікту в Україні, починаючи з 2014 р., в освітній та науковій сферах почало відбуватися зовсім нове для країни й до того ж вимушене явище – переміщення освітніх та наукових закладів та, відповідно, наукових та науково-педагогічних працівників до інших міст і регіонів країни. Через це виникла велика

кількість проблемних питань, розв'язати або хоча б наблизитися до розв'язання яких і досі не вдалося ні на рівні держави, ні на рівні регіону.

Сформулюємо основні проблем, що виникли в освітній сфері України через воєнний конфлікт.

Перша проблема пов'язана із втратою для України певної питомої ваги професорсько-викладацького складу навчальних закладів Донецької та Луганської областей, Республіки Крим. Так, протягом 2014-2019 рр. частину науково-освітнього потенціалу країни було втрачено через залишення певного числа працівників на непідконтрольних Україні територіях та виїзд освітян і науковців за межі країни на тимчасове або постійне місце проживання. Доцільним є хоча б приблизна оцінка масштабів такої втрати, на основі чого має бути розроблений план заходів по відновленню науково-освітнього потенціалу України на коротко- та довгостроковий період.

Друга проблема пов'язана із втратою українськими освітніми закладами основних фондів та архівів, що через конфлікт залишилися на непідконтрольній Україні території. Така втрата суттєвим чином впливає на результативність функціонування навчальних закладів, можливості їх перспективного розвитку.

Третя проблема пов'язана із складностями різного характеру, з якими зіткнулися в організації навчального процесу науково-педагогічні працівники, яких було разом із їх навчальними закладами переміщено на підконтрольні Україні території. У цьому випадку навчальні заклади почали працювати на базі наданих ним приміщень за умов повної відсутності доступу до інформації щодо всіх аспектів свого попереднього існування. Через це явище переміщення освітніх закладів та наукових установ з непідконтрольних Україні територій потребує ґрунтового дослідження з метою встановлення рівня результативності їх функціонування протягом 2014-2019 рр., визначення проблемних аспектів та перспектив подальшого розвитку, обґрунтування управлінських рішень, спрямованих на покращення умов їх діяльності та забезпечення достатнього рівня якості освітніх послуг та наукових робіт.

Четверта проблема стосується різкого падіння рівня та якості життя науково-педагогічних працівників, які були вимушеними змінити місце свого життя та роботи через військовий конфлікт. Потребує ґрунтового дослідження рівень і якість життя внутрішньо переміщених до інших регіонів України науково-педагогічних та наукових працівників. Від того, наскільки сприятливі для освітян і науковців будуть створені умови на містах буде залежати рівень їх мотивації до продуктивної роботи, бажання якісно працювати на території країни та нарощувати її науково-освітній потенціал. Тому, за результатами експертної оцінки, мають бути сформульованими основні напрями розв'язання наявних проблем.

Перелічено лише основні проблеми, з якими зіткнулися всі освітяни і науковці окупованих територій. Якщо ж досліджувати більш ґрунтовно, то кожна людина, яка вимушено потрапила у цю ситуацію, зіткнулася з цілим спектром різного роду проблем, для розв'язання яких не існує готових універсальних рішень.

Комплексна оцінка впливу конфлікту на стан функціонування освітньої та наукової сфер діяльності України дозволить оцінити масштаби негативних наслідків та розробити заходи щодо стабілізації та покращення ситуації, запровадження яких має адаптувати науковців та освітян до кардинально змінених умов життя і праці та стати одним з важелів стабілізації соціально-економічного стану регіонів України, зберегти інтелектуальний капітал тієї частини території Донецької та Луганської областей, яка є підконтрольною Україні, гальмувати поширення негативних процесів, обумовлені ефектом «гравітаційного тяжіння».

Не можна перебільшити роль освітян і науковців у забезпеченні успішності проходження процесів реінтеграції Донбасу (незалежно від обраного сценарію її реалізації). Особливо це стосується тієї прогресивної, мобільної та проукраїнсько спрямованої частини освітянства, які через конфлікт вимушено опинилися у скрутному становищі, так як протягом вже досить тривалого часу знаходяться у погіршених умовах життя та виконання професійної діяльності. Водночас, не зважаючи на це, на досить високому якісному рівні виконують свою роботу, тим самим підвищуючи освітньо-науковий потенціал тих регіонів, до яких їм прийшлося переїхати.

Викликає стурбованість також доля тимчасово переміщених ЗВО, які мають тривалу історію (наприклад, у 2020 р. Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, а у 2021 р. ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» будуть святкувати своє 100-річчя) та досить потужний науковий і освітній потенціал, який за мирних часів використовувався для розвитку різних галузей економіки регіону і країни, проте за сучасних умов їх господарювання відбувається незадовільна тенденція скорочення такого впливу через відсутність дієвої підтримки з боку держави та суспільства.

Отже необхідно докласти всіх зусиль, щоб зупинити та запобігти надалі втрати означеного потенціалу та міграції прогресивної частини освітян за межі країни. Водночас мають бути створені всі умови для раціональної та ефективної праці внутрішньо переміщених освітян і науковців. Це має стати запорукою суспільного та соціально-економічного оздоровлення економіки регіонів, у тому числі Донецької і Луганської областей, країни в цілому.

УДК 334.012.74:332.1:336.02

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ: ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ І ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ

ЖУКОВ С.А.,

доктор економічних наук,

старший науковий співробітник, доцент,

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Вектор реформ щодо децентралізації управління є основою в ідеології становлення сучасної України, її суспільного та соціально-економічного розвитку. Метою децентралізації є не посилення вертикалі управління в регіонах, а формування географічних центрів відповідальності за якісне і комфортне суспільне життя громади та забезпечення соціально-економічного розвитку певної території.

Посилення місцевого самоврядування вимагає розв'язання двох напрямків проблем: територіальний – визначення системи та рівня управління для забезпечення ефективного управління, та фінансовий – забезпеченість цього управління.

У територіальному аспекті розвитку першочерговим завданням є покращення життєвого середовища окремої людини та громади в цілому. Це потребує оптимізації видаткової частини місцевих бюджетів особливо як на діяльність бюджетних організацій та установ, так і на забезпечення населення мінімальним набором суспільних благ. Все це може бути вдало реалізоване переважно в адміністративно-територіальних одиницях відповідного розміру. Тому, об'єднанню територіальних

Наукове видання

**СТРАТЕГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ
ДЕРЖАВНОГО ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ**

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції

Відповідальний за випуск

О. В. Балусєва

Технічні редактори

О.О. Дубравіна

З. М. Калюжна

Підписано до друку 26.09.2019. Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 23,5.

Обл.-вид. арк. 29,3.

Наклад 200 прим.

Донецький державний університет управління,
87513, м. Маріуполь, вул. Карпінського, 58
e-mail: info@dsum.edu.ua

Видавець Р. А. Козлов

вул. Рокоссовського, 5/3, м. Кривий Ріг, 50027

097-192-20-77

Свідоцтво про реєстрацію суб'єкта видавничої діяльності ДК № 4514 від 01.04.2013

Друкарня С. Г. Щербенка «Літерія»

вул. Рокоссовського, 5/3, м. Кривий Ріг, 50027

097-192-20-77

Свідоцтво про реєстрацію суб'єкта видавничої діяльності ДК № 4561 від 13.06.2013